

Tale ved uddelingen af Bodil og Jørgen Munch-Christensens debutantpris til Feline Kamber for romanen *Foder til høns* 25. september 2026

Af Lars Bukdahl

Snegles regnbuefarvede spor

Sjældent har en titel lydt så uskyldig, før læsningen påbegyndtes, og så foruroligende grum, efter læsningen er afsluttet, som titlen på Felines Kambers uafviseligt brandoriginale debut, romanen *Foder til høns*. Tidligt i romanen, i et afsnit fortalt af den unge pige Rakel, medlem af bogens lille panel af fortællere, får vi et konkret eksempel på, hvad hønsefoder kan udgøres af; Clementine, der ikke skal nyde noget, er (vistnok) en gris:

"Mor sidder sammensunken på slagbænken. En skovsnegl maser sig rundt i grøden. Jeg tager fat om den med to fingre, den krymper sig. Kroppen er ung og blød. Jeg smider den ned i blikvasken til de andre snegle. Afløbet fører ud i en lille bæk, der løber gennem haven ned til spøgelsesmarsken. Sneglene maser sig fra spøgelsesmarsken mod strømmen i bækken og op gennem afløbet til køkkenvasken. Når det har regnet, vælter de frem om natten. Vi kan ikke få Clementine til at spise dem. Inger hælder salt i afløbet, men de vender tilbage. Efterlader regnbuefarvede udtørrede spor på brødet og på væggene. Jeg samler dem i spande, giver dem til Elfrides høns". (side 19)

For at beskytte sig mod det rene, æklende billede af sneglenes ustoppelige kryben fremad, er det fristende at læse dem med meta-briller på, som billede på, hvordan Feline Kambers *écriture* ter sig og med skrækblandet fascination – et klichéudtryk der her virkelig kommer til sin ret – opleves, som snegle, der maser sig fra spøgelsesmarsken mod strømmen i bækken og op gennem afløbet til køkkenvasken, som læseren står og stirrer ned i.

Men sådan noget fiks og anstrengt allegori er jo bare noget, en kritiker finder på for som sagt at beskytte sig, thi den frygtelige skrift- og læsesandhed er, at sneglene er sneglene, og det er der, i selve den hypnotiserede læsning, ikke noget at gøre ved. Ligesom spøgelsesmarsken er spøgelsesmarsken, en marsk med spøgelse, spøgelse, der er spøgelse. Hvilket vi kun alt for godt ved, når vi læser den citerede passage i kontekst, for dér på side 19 er vi allerede blevet introduceret til to spøgelse, som vi ikke får lov til at betragte som andet og mere (eller mindre) end rigtige spøgelse, spøgelse, der er spøgelse. Den ene er Rakels lillebror Joel og den anden er nævnte Elfrides ged, der bider Rakel i fødderne om natten.

Det er sådan en roman, *Foder til høns*, er, sådan en, hvor spøgelsesgeder bider unge piger i fødderne om natten, og nej, sådan nogle er der ikke særlig mange af, desværre og heldigvis.

Af fabelpersoner og -væsner optræder ud over de nævnte spøgelse en lille sværm af såkaldte tjenestekatte, der som helt almindelige tjenestefolk går til hånd i den tidsløse landsby, hvor handlingen og fremfor alt ikke-handlingen foregår, og så helt centralt en talende, omkringvandrende porcelæns munk, der endda også sammen med Rakel og hendes storesøster Inger er medlem af fortællerpanelet. Sigende nok er munken den klart mest både

karakter- og temperamentsfulde person i bogen, opfarende og utidigt (og skæbnesvangert) nysgerrig.

Der er – ungdommeligt melodramatisk – handling på færde: Rakel ser hemmeligt Frode, som er forlovet med Inger, hvilket er helt plot-elementært problematisk selvfølgelig. Men der er først fremmest alt det andet udenom og indeni som er dette virusagtigt fabelbesmittede, ekstremt stemningsfulde, kantet og kroget stilige helt eget univers, som akkurat ikke peger nogen andre steder hen end sig selv, kvalificeret klaustrofobisk: Man vil ikke have bogen til at standse, og man kan ikke komme hurtigt nok ud af den - for at ryste al den forbandede stemning af sig, al den mistænkeligt selvfølgelig mærkelighed. Mistænkelige, fordi er Feline Kamber faktisk en agent fra en reelt alternativ virkelighed med spøgelser, tjenestekatte og porcelænsmunke med fortællertjans? Alt tyder på det!

Jeg vil gerne slippe ud af denne tale og nå frem til det vigtigste, æren og pengene, uden at komme med nogen forkromet fortolkerisk løsning på den fænomenale gåde, bogen er og bliver, så jeg tror bare, jeg citerer videre fra det første citat; munken kommer her med sit eget bud på, hvad sneglene er billede på, og han har heller ikke ret naturligvis:

Rakel fortæller:

"Inger kommer ned i køkkenet, vi skal på præstegården. Når det er varmt, strejfer tjenestekattene omkring et par dage ad gangen, så kan man arbejde for Pastor, indtil de vender tilbage. Mor ser tomt på os. Vi går ud ad døren. På trappestenen sidder Munken i solen. Berit ligger ved siden af ham og spinder. Munken smiler. Han har en bunke snegle i hænderne. De glatte kroppe har et spættet skinnende mønster.

- Når solen kommer, så kryber vi ud af vores huse, ligesom sneglene, ikke? Se. Når det har regnet, så samler jeg dem her. Så kan Clementine lege med dem. Han lægger sneglene ved siden af sig på trappen.

Vi står lidt og ser på ham uden at sige noget. Så går Inger mod vejen." (side 19-20)

Ære! Penge! Tillykke!